

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiocesane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 24.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Invitare de abonament.

Cu 1 Ianuarie v. 1905 deschidem abonament la „Telegraful Român”, cu prețurile indicate în fruntea foii, anume: pe un an 16 corône, pe șese luni 8 corône, pe trei luni 4 corône.

Rugăm pe toți vechii abonați, cum și pe toți amicii și binevoitorii noștri, să stăruiască pentru lăfșirea în cercuri cât mai largi a ziarului nostru, chîmămat a lucra și în viitoriu cu zel și însuflețire în înaintarea poporului român pe toate terenele, purtând grijă în prima linie de afacerile sale bisericesti și școlare.

Abonamentele se fac prin mandate postale și sunt a se reînoui cât mai în grabă, dintru ca să se pôtă lua dispozițiunea foii. Numele abonatului, împreună cu locuința și cu posta ultimă, să fie scris corect și legibil. Bani de abonament sunt a se adresa Administrațiunei tipografiei archidiocesane Sibiu (Nagy-szeben), strada măcelarilor 45.

Administrațiua.

Dreptul de a educa.

Sibiu, 23 Decembre n.

E o temă vechiă și mult discutată tema educațiunei, o temă asupra căreia și-au spus cuvântul mulți ômeni luminați din trecutul tuturor popôrelor, și și 'l vor spune mulți învățați și din viitoriu tuturor popôrelor, pentru-că e o temă care nu va fi luată *nici odată* de la ordinea zilei. Ea există de când e lumea, și va exista cât va fi lumea lume.

Scopul lumii este adeca acela, ca prin educație să ajungă la perfecțiune, la desevșire, așa cum au fost dintru început intențiunile creatorului, și fiind-că spre desevșire nisuieste întru adevăr omenimea, ori cel puțin o bună parte din ea, educația, calea care duce la desevșire, trebuie să formeze grija cea mai mare a tuturor ômenilor cu misiune să gândească în locul masselor.

Luată chestia din punctul de vedere, că ôre dreptul de a educa *cui* compete, cine e *dator* să se îngrijescă de educația copililor, din cari se vor forma popôrele de mâne, statele de mâne? ea e foarte actuală, în urma proiectului cunoscut de lege al ministrului Berzeviczy, prin care dreptul de a educa la noi se sechestrăză cu desevșire pe sêma statului.

Dar' dreptul de a educa nu e al statului. Ori cel puțin, nu e *numai* al statului.

Așa a stabilit lucrurile canonicul Steinberger, directorul teologiei catolice din Budapesta, într'o conferență publică, ținută zilele trecute la societatea Sfântul Stefan din Budapesta. Cuprinsul pe scurt al acestei conferențe a fost următoriu:

Dreptul de a educa compete întâiu de tôte *părinților*, pe baza dreptului natural. Statificarea educațiunei și a instrucțiunei stă deci în contradicere cu dreptul natural, și nu pôte fi acceptată.

În a doua linie dreptul de a educa compete *bisericii*, pe baza dreptului supranatural. Statele, prin faptul că au recunoscut bisericile creștine, au recunoscut și acest drept al lor, dreptul de a educa masele. Ear' acelea cari n'au recunoscut acest drept, sunt date să-l recunoscă.

Biserica lui Christos, biserica creștină, are misiunea de a învăța. Învățătura însă biserica nu o pôte face numai de pe amvon, ci trebuie să o facă și prin școlă. Ori chiar mai mult prin școlă. Școlă trebuie să fie deci, întocmai ca și biserica, creștină. Și vai de educația ce se dă tinerelor mlădițe într'o școlă neconfesională, ori interconfesională! Când a zis Christos apostolilor, ear' ac' stia au lăsat vorbă urmașilor, că: „*mergând învățați tôte neamurile*”, a dat mare și frumoasă misiune bisericii creștine, dar' i-a dat totodată și *îndreptățirea* de a-și asigura terenul necesar pentru împlinirea misiunei. De unde urmază, că școlă *trebuie* să rămână sub aripile bisericii, pentru-că e fiica bisericii!

Dreptul de a educa, biserica și-l'a câștigat și prin aviticitate, căci d'n cele mai vechi timpuri, chiar și pe vremile când stătea în raporturi încordate cu statele, ea susținea școlile și ea împărția lumina și știința!

După familie, și după biserică, vine apoi statul și pôte să 'l reclame dreptul de a educa, atunci, când vede că intervenția sa e necesară. Dar' numai atunci. Să nu se treacă cu vederea, că cetățenii nu cer și nu așteaptă drepturi de la stat; ci din contră, ei au dat statului unele din drepturile lor, pentru a le întrebuiința spre folosul tuturor. Dreptul de a educa nu l'a dat însă nime statului. Familia l'a ținut pentru sine, biserica l'a ținut pentru sine. Statul pôte deci să 'l întrebuiințeze numai acolo, unde familia nu 'l întrebuiințază cum trebuie, și biserica nu vrea, ori nu pôte să 'l întrebuiințeze. Prin urmare statul are să înființeze și să susțină școlile numai acolo, unde biserica declară că nu e în stare să le ridice, ear' părinții *cer*, ca statul să le ridice. A confisa însă școlile existente, susținute de biserică ori de părinți, și a le pune sub sceul guvernului, statul nu e îndreptățit absolut de loc, pentru-că nici biserica, și nici părinții, n'au nimic comun cu statul în chestii de educație.

Acesta e pe scurt conținutul interesantei conferențe a canonicului Steinberger, care a promis că la proxima ocașune va analiza în mod amănunțit proiectul de lege al ministrului Berzeviczy, care sechestrăză de la părinți și de la biserică dreptul de a educa, — și 'i va arăta tôte scăderile și tôte greșelile.

Să sperăm, că cu ocașiunea această conferențiarul va spune și aceea ce de astădată n'a spus. Anume, că atunci când au primit apostolii misiune să mērgă și să învețe tôte neamurile, au primit și *darul* de sus, de la puterea supranaturală, de a învăța neamurile *în limba lor proprie*.

Prin urmare dreptul bisericii creștine de a educa, este nu numai un drept divin, ci totodată și o îndreptățire *națională*, dat fiind, că fie care om în limba sa maternă pôte primi mai

ușor și mai cu succes învățătura. Asta e partea pe care n'o găsim în interesanta conferență despre care vo birăm, fără de care însă întręga lucrare rămâne mancă, — după părerea noastră.

Andrei Șaguna.

Cuvânt ocașional

rostit în sala de cântări de la gimnasiul public rom. gr. or. din Brad, cu ocașiunea serbării memoriei arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, la 30 Novembre (13 Decembre) 1904, de Dr. Pavel Oprea, directorul gimnasial.

I.

Iubiți Școlari! Stimăți Colegi! Onorat Public! Biserica și școlă română gr. or. din patria noastră închină ziua apostolului Andrei, întâiu chematul, memoriei fericitului arhiepiscop și metropolit Andrei baron de Șaguna, pe care Dumnezeu l'a trimis să deștepte poporul românesc din somnul cel adânc și cu voie tare să-l tragă cătră tot ce e adevărat, plăcut și bun.

Conducătorii institutului gimnasiel din Brad, conștii de problema școlii de a educa pe sêma patriei cetățeni viguroși trupește, și inteligenți sufletește și totodată cu simțeminte alese, au întocmit serbarea de azi, ca cu această ocașiune, prin imnuri înălțate din inimi curate, prin cântinte pētrunse și prin acte generose, să nalțe tinerimea studiosă, — speranța națiunii noastre, doritoare de progres, la ideale, la virtute... Și una dintrē virtuți, o virtute alēsă întrē virtuți e *recunoștința*.

Meditând asupra trecutului din perioada redesteptării naționale, — ne simțim datori să cultivăm recunoștința, — *virtutea* care în nici o privință nu-i inferioară patriotismului.

Patriotismul e efluxul iubirii și al alipirii de patrie, de leagănul sânt, unde ne-am născut, am crescut și unde trăim, precum și de ogorul, pe care părinții noștri l'au îngrășat cu scump sângele lor; ear' noi ne pregătim a-l apăra cu brațele și viața noastră.

Recunoștința isvorește din stima și venerațiunea ce o păstrăm față de memoria bărbatilor providențiali, cari s'au jertfit pentru înaintarea binelui public: drept-aceea viața și faptele, caracterul lor servesc pentru tinerime ca modele.

Amēdouē virtuțile amintite împodobesc numai inimi nobile, spirite luminate și caractere integre, indivizi bine educați, deôre-ce numai ei sunt iubitori de patrie și recunoscători.

Recunoștința ne-am adunat să exprimăm și noi, profesorii, tinerimea și inteligența alēsă din Zarand, memoriei *nemuritoriului Andrei*, prin modesta noastră serbare școlară.

Da! Căci recunoștința se cuvine bărbatului care a pus în serviciul neamului, patriei și bisericii sale nu numai ființa sa omenescă, frumoasă și puternică, ca a miticului semizeu Hercules, ci dimpreună cu fericirea-i pământescă a dat și schințea dumnezeiască, geniul său, tocmai precum Mesia s'a dat pe sine însuși, ca să mântuiască omenimea decădută...

De vei compara suferințele omenști ale lui Șaguna cu stăruințele sale de fer, numai ca să desevșiască opera concepută, nu odată îți vei pune întrebarea: ôre prin însușiri omenști, ori prin daruri suprafirești a eliberat acest mare Archiereu neamul nostru cel românesc din robia sclavismului medieval și a desgropat biserica gr. or. română din mormântul în care se afla?

— „M'au proscris și doră mai rău m'ar fi muncit de cât pe metropolitul Sava, să fi putut pune mâna pe mine!” — Nu tânguiri, ci indigitați sunt aceste pentru cei-ce vreau să cunoscă cursele cari de repețite ori i-se întinseseră.

Opera lui Șaguna, *libertatea națională și bisericescă*, n'ar fi fost desevșită, dacă numai ne-ar fi eliberat din sclăvia politică și bisericescă, și nu ni-ar fi și *asigurat* libertatea revendicată prin atâtea jertfe.

Dar' fiind-că ni-a înființat *institutiuni culturale naționale*, școlile de tot felul, *asociațiune pentru literatura română și cultura poporului român, fundațiuni, tipografie*, în care însuși a publicat numēroșe cărți bisericesti-școlare, scrise în limba maternă și cu caractere străbune: *ni-a dat mijlocele de lipsă, prin cari să ne cultivăm și astfel însine să ne apărăm libertatea*. Lumina e isvorul vieții indivizilor... cultura începutul existenței popôrelor...

Precum odinioră Moise conduse pe Israiltenii scăpați din robia Egiptului la Canaan, — pământul făgăduinței — și, de-și dispărū îndată ce zări ținta dorită, prin toiagul său magic întări poporul ales *în credința unui adevărat Dzeu*, — care credință l'a întărit să supôrte tôte vicisitudinile timpurilor, și păstrându-și *legea străbună*, continuă a progresa pe calea mântuirii: astfel și Șaguna, *libertatea națională*, eluptată prin genialitatea sa politică, cu care conduse pe frații uniți în cugete și simțiri, de pe câmpul libertății până la inaugurarea dualismului, și *autonomia bisericescă*, încoronată prin reorganizarea vechei metropolii gr. or. române, la a cărei reînvieri munci 18 ani, muncă grea dar' nu zadarnică, le asigură prin *institute culturale naționale*, ce *el însuși* înființă pe sêma cetățenilor români, pe cari *el însuși* îi ridică din iobagi legați de glie și din norod întunecat și desconsiderat, la rang de cetățeni.

Institutele culturale naționale ne dau nouē, fiilor săi sufletești, posibilitatea de a ne lumina și astfel de a fi și deveni capabili să ne apărăm viața... libertatea...

Institutele culturale le-a îngrădit cu legi și înzestrat cu bărbăți zeloși, educați în spirit național.

Considerând acestea, nu se află minte sănătoșă, nici inimă curată, în care să nu se deștepte convingerea, că precum credința într'un singur Dzeu a mântuit pe Israilteni, și i-a condus la progres, astfel educațiunea națională va mântui ființa noastră națională și o va conduce la viață. Drept-aceea, tot românul tre-

bue să fie pătuns de sentimentul recunoștinței față de providențialul creator al institutelor noastre culturale și regenerator al neamului românesc.

Dar' institutele naționale ne oferă cadre largi și mărețe, într-o cară drept avem să ne apărăm existența, și datorită suntem să nuncim cu diligență, conștiință și abnegațiune; căci de vom abdice de drept și de ne vom negliga datorința, ne vom pierde legea străbună și limba maternă; ear' fără de aceste clenodii puțin ne va folosi libertatea, de care și până acum nu ne-am prea dovedit destul de vrednici. Fiind rămași înderept în ale culturii, n'am înțeles darul acesta dumnezeesc.

Biserica gr.-or. și fică-sa, școlă confesională, sunt factorii cari promovă educațiunea națională în spiritul învățăturilor evanghelice. Drept aceea învățătorii și preoții prin educarea tinerimii deșteptă în ea sentimentele morale religioase, sentimentul adevărului, frumosului și plăcutului, și astfel luminează mintea și nobilităză inima poporului.

Educați populul român, învățători și preoți, și veți oferi scut puternic patriei și bisericii, legii și libertății.

Archiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna era convins despre importanța și rolul instituțiilor culturale-naționale, și convins trebuie să fie tot românul. Mai vârtos trebuie să fim convinși cei din zilele noastre, când vedem pe urmașii marelui Arhieru cu cât zel apostolic luptă pentru a salva instituțiile culturale create de fericitul Andreiu!

În special convinși trebuie să fim noi, zarandenii, cari conclucrării lui înțelepte datorim acest institut, — adevărat izvor de cultură și lumină, și cari nu odată ne punem întrebarea: Ce am fi, de n'am avé acest templu al muselor?

El este un dar dumnezeesc nu numai pentru noi zarandenii, ci pentru întreg neamul nostru. Cu cât ne vom depărta mai tare de anul 1869/70, cu atât mai curat vom înțelege acesta.

Dar' ori câte osane vom înălța cu ocaziunea unei modeste sărbări școlare, să știți, iubiti școlari, colegi și on. public, că ne vom dovedi demni de memoria Marelui Andreiu numai dacă vom cultiva virtuțile ce l' împodobiau pe fericitul. Drept-aceea:

Să iubim neamul și patria, tronul și altariul, precum el le-a iubit! Să fim onesti și modesti, muncitori și cruțători, severi și ómenii disciplinei în toate afacerile publice și private, precum el a fost!

Să jertfim pentru cultura națională, precum el a jertfit, nu numai ce a agonisit în decursul arhipăstoriei sale de 27 ani, ci și întrégă averea sa părintescă!

Făcând astfel vom înainta pe cărările ce el ni-le-a brăzdat; vom educa o tinerime vigorosă și deșteptă, și astfel vom ridica zid viu și puternic neamului și patriei, — zid, de care în împrejurări critice se vor sfărma toate ispitele dușmanilor; ear' patria, neamul, vor triumfa.

O rază de speranță se ivește deja... Principiile înțeleptului părinte, de-și încet totuși străbat masele române. Crește numărul fraților cari rostesc cu pietate numele Șaguna. Se sporesc zidirile publice și private, ale fruntașilor și pioșilor, cari se împodobesc cu tabloul genialului bărbat. Resar mecenați nobili și darnici, de unde nici nu visai, cari înainte de a trece la neființă închină o pãrticică din sudó-

rea feții lor pe altariul culturii naționale. Fii recunoscători, tinerimea însuflețită, aranjază în toate unghiurile sărbări și producțiuni în memoria Marelui Andreiu.

Tot atâtea dovezi, că *recunoștința* împodobeste inimile lor, că geniul lui vieză într-o noi.

Speranța ne îndreptățește la un viitoriu și mai ideal. Sperăm, că firi-celele de muștariu sămănate de Șaguna, Gozdu, Mocsonyesti, Zsiga, Birta, Andronic etc. au încolțit în bărbații educați din fundațiunile întemeiate direct de ei, sau la al lor indemn, și vor aduce ródé mănóse. *Trebuie* să sosiască timpul idealismului, când frații se vor întrece, ca odinioară femeile cartaginenne, într-o salva și înălța instituțiunile, cărora genialul Andreiu li-a pus drept base de granit înțelepciunea și cele trei virtuți cardinale-creștine ale ei: credința, speranța și dragostea!

Neamul nostru va regenera; cuvintele profetice: „*Românul are viitoriu de aur*“ se vor adevări.

Din protopresbiterate.

Conferență preoțescă în tractul Deva. — 25 Decembre n.

În urma convocării, în ziua de 2/15 Decembre preoțimea tractului Deva s'a întrunit în pompoasă și spațioasă biserică din Deva, în care s'a săvârșit serviciul divin, oficiat de preoții George Popoviciu și Nicolae Popoviciu. După încheierea sfintei liturghii și invocarea duhului sfânt, preotul Cornel Popescu a ținut o predică despre „păcat“, ascultată cu atențiune din partea alegătorilor întruniți.

Din biserică membrii conferenței au mers în sala școlii gr. or. române, destinată pentru ținerea ședințelor.

Protopresbiterul George Romanul salută conferența și schițează în mod lămurit chłămarea sublimă a preoțimii față de turma cuvântătoare încredințată ei. În deosebi întonează, ca la lucrările noastre să avem în vedere datorințele către Dumnezeu, desăpóse, și noi înșine, și în fine, dorind să domniască într-o frați iubirea adevărat creștină, declară conferența deschisă.

Urméază constatarea membrilor prezenți. S'au prezentat 25 de înși, ear' 9 au fost absenți, împedecați de a participa din cauze de morb, ori din cauza unor funcțiuni bisericesti, cari reclamau rămânerea în acea zi în parohie. — Absențările s'au luat la cunoștință ca scusate.

Să constituie biroul alegându-se membri de încredere George Popoviciu și Cornel Popescu, ear' notariu George Guga.

Conform programului, președintele invită conferența a supune criticei săvârșirea serviciului divin și predica rostită de dl Cornel Popescu. După o discuție la care au luat parte mai mulți membri și după unele observări făcute de preșident, conferența cu satisfacție enunță, că serviciul divin s'a oficiat în modul cel mai evlavios și cu toată demnitatea recerută, ear' predicatori merită toată lauda pentru conștientul cuvântării. În privința predării se face observarea, că a fost cam grăbită, și că oratorul trebuia să desvólte o voce mai tare.

Se comunică rezoluția Preaven. Consistoriu din 3 Februarie a. e. nr. 12.838, referitoare la protocolul conferenței trecute și dispozițiile ce sunt de luat pentru efectuarea concluserilor aduse. Se iau s'are știință. Se dă ordine ordinelor consistor ale din 20 April a. e. nr. 3880 B. s. referitor la timpul când se să oficiere singuraticile servicii bisericesti, și ordinului din 22 Iunie a. e. nr. 4417 B. s., referitor la obiceiurile de la serviciile bisericesti, neprescrise în tipic și observate în diferite părți.

Fața de ordinul prim se începe o discuție via. Se decide, ca utrenia să se începă cât de diminează, și după terminarea ei să se continue cu liturgia, ear' vecernia să se țină vara la 4 ore și iarna la 3 ore după amiază.

Referitor la obiceiurile de la serviciile bisericesti neprescrise în tipic și observate în diferite părți, pe cari intenționează Preav. Consistoriu a le aduna, conferența alege o comisiune de 5 în persoanele dlor Nicolae Șinca,

Alimbu Oprea, Petru Mihui, George Guga și Nicolae Troncă, și o însăreținăză cu sădunarea acelor obiceiuri și așternerea lor aranjate în mod sistematic oficiului protopresbiteral până la 1 Faun 1905.

Urméază citirea lucrărilor făcute de Alexandru Pătrău, Petru Mihui și Nicolae Tiu asupra temei: „Cari sunt scăderile mai înrădăcinate în popor și ce mijloce ar fi a se aplica la sărpirea lor?“

Alexandru Pătrău în operatul său compus cu diligență și pricepere, împarte scăderile din punct de vedere bisericesc, național și economic, astfel I. Concubinatul, certele, injuriarile. II. Lășitate, servilismul, neîncrederea în conducători, și III. Luxul, beția jocul de cărți și necurătenia.

Ca mijloce pentru sărpirea lor ar fi de întrebunțat: Credința în Dzeu, predică la toate ocaziunile. Preoții să aibă o vieță morală esemplară. Conferența declară lucrarea foarte succésă.

Petru Mihui își cetește operatul său, pe care corferența l' declară esemplară foarte succés. În urmă și cetește și Nicolae Tiu lucrarea sa, declarată de succésă și ea.

Conferența votează conferențiarilor mulțămită protocolară pentru interesul cel viu, dovedit la lucrarea temelor.

Vine sub discuție planul cronologic. Conferența decide: Preaven. consistoriu este rugat a compune acest plan pentru întréga arhidieceasă.

Ca ultim obiect a fost luat sub dezbateră: studiarea cauzelor înfăințării de reuniuni pentru înfrumșetarea bisericii. — Nicolae Șinca, însărcinat cu studiarea acestei teme, dă citire lucrării sale și opinéază că preotul are să îngrijescă în prima linie pentru înfrumșetarea bisericii, donând obiecte spre acest scop, ca și poporul să imiteze exemplul bun. Ca mijloc de stimulare la înfrumșetarea bisericii pôte servi publicarea numelor dăruitorilor benevolii; apoi oficiarea de parastase pentru dăruitorii repósați. Oratorul accentuează, că prea s'a încubat în biserică indiferențismul. Tot în acest înțeles a fost lucrată tema și de Nicolae Duma. Ambele se declară succés. Obiectele fiind esauriate toate, conferența se închide la orele 3 d. a.

De încheiere observ, că partea cea mai mare a obiectelor s'a dezbătat în sala școlii, ear' restul în cancelaria protopescă, după ce ne-am recreat puterile la masa ospitală a domnului protopop.

Nicolae Troncă
paroch gr. or.

NOUȚĂȚI

Din parlament. Astăzi le orele 12 a ținut dieta ședința. A fost o ședință formală, de scurtă durată, în care s'a cetit rescriptul preînalt despre redeschidere și s'a stabilit ordinea de zi pentru ședința proxímă. Despre modul cum a decurs n'avem încă nici o știre.

Crisă în România. Luni a anunțat la camera și la senat dl ministru-preșident Știrza, că domnul Ionel Brătian și Vasilie Lasca, ministrii la esterne și interne, și-au dat demisiunile, cari au fost primite. Ședințele camere și ale senatului au fost amânate din acest motiv până Joi.

Repausul de Duminecă — și ra-chiul. Consiliul orășenesc al Budapestei a înaintat zilele acestea reprezentanți la guvern, cerând a lua dispozițiuni pentru ca în timpul repausului de Duminecă să fie închise și depourile de rachi, deóre-ce clasa muncitoare adunându-se Dumineca în depourile acestea și b a tot căștigul de peste săptemână.

Din Șaroș n'ase scriu următoarele: În ziua sfântului ier-ar h Nicolae s'a făcut sfârșirea celor patru icóne împératești de nou procurate pe séma bisericii gr. ort. române din comuna noastră, anume: icóna Domnului Iisus Christos, icóna Preacuratei făóre Maria, icóna Înălțării Domnului, ea hram al bisericii, și icóna Sfântului Nicolae. Icónele sunt de un metru de înalțe, și în lățime au 80 cm. Sunt pictate pe lemn solid de tinerul Ilie Brândușă din Daneș, măestru ajuns la dexteritate rară prin propria sirguință, fără studii înalte. Icónalele sunt foarte frumoase, lucrare cu bun gust, și credem că vină nu pôte să le găsească nici cel mai bun artist în materie de pictură. La purtarea chestiunilor avute cu icónale a contribuit Pavel Albu cu 44 coróne, care a mai dăruit sfintei bisericii și un rând de haine și un prapor.

Advocat român în Pui. Cetim în „Libertatea“ că Dr. Toma Ienciu și-a deschis cancelaria advocațională în Pui (comitatul Hunedóra).

Dreptul electoral virilist. În reprezentanța municipală a orașului Budapesta sunt 400 de membri, într-o cară 200 sunt aleși din lista tuturor alegătorilor, ear' 200 din lista celor 1200 de locuitori cari plătesc cea mai multă dare (virilisti). Conform usului de până acum virilisti er-u numai cei luați în listă, așa că dacă din óre-care cauză venul rămânea neindus în listă, nu putea fi ales în reprezentanță. Anul acesta doi înși, I. Kadoburg și I. Kössy, neinduși în lista virilistilor, au recurat la judecătoria administrativă, care a enunțat, că: împrejurarea că nu e indus cineva în lista virilistilor nu l' lipsește de dreptul electoral (pasiv), dacă de altcum eorespunde tuturor cerințelor de a fi virilist.

Regele Spaniei — se însoră. Conform unor știri din Berlin principele Alfons XIII al Spaniei s'a fidanțat cu regeasa Maria Antonetta de Mecklenburg-Schwerin. Publicarea oficială a fidanțării se va face în Februarie.

Conspirațiuni contra țarului. Guvernul Rusiei a primit informațiuni sigure din străinătate despre un atentat plănuít contra țarului și că eșecutarea planului e concretizată mai multă.

Catastrofa de tren. În apropiere de Paris s'a întemplat Vineri seara o mare catastrofă, din cauza întunecimii provocate de ne-gură. Un tren accelerat ce înainta spre Paris a buít pe alt tren dinaintea sa, fiind-că în întunecimea negarei mașinistul nu a vėzut semnalul de oprire. Multe vegóne s'au frânt tot țanduri, ear' de sub ruinele lor au fost scóase până Sămbătă dimineța opt cadavre. Se crede însă că numărul victimelor e cu mult mai mare. Numărul celor scăpați cu răniri grave e peste 30.

O altă catastrofă mare s'a întemplat în Rusia într-o ajiunile Noviroa și Vlasca, unde un tren ce ducea soldați la rășoiul din Asia s'a ciocnit cu un tren de marfă. Aprópe o sută de soldați au îndurat răniri mortale.

† George Gleja, învățătoriu în Hundrubechiu (tractul Agnita), a repósat Joi (2 Decembre v.) în etate de 44 ani. În mormântarea i-s'a făcut Sămbătă (4 Decembre v.) în cimitirul bisericii gr. or. din Hundrubechiu.

Garda magiară de trabanți. Înființată în toamna acesta și menită a face numai serviciul de gală în palatul regal din Buda și la Gödöllő, și va începe funcțiunea la 1 Februarie 1905. La balul de curte ce se va da în Februarie în palatul regal din Buda, va funcționa deja noua gardă.

Daruri de Crăciun pentru săraci. În urma apelului publicat de „Reuniunea socialilor români din Sibiu“ în cauza umanitară a împărțirii de daruri la Crăciun săracilor au mai dăruit următorii: Demetriu Munthiu, notariu în Răciu, și soția sa Hermina 10 cor., Cornel Munteanu, vice-notariu în Cărpeneș, și soția sa Elisa n. Blaga 2 cor., Ana Chirca, soție de notariu (Seliște) 1 cor., Zinovie Ghesja, cand. de adv. (Sibiu) cor. 104, Ioan Bărsan, învățătoriu, 40 fileri, Ilie Salomie, comers. 20 fileri (Răciu), Ioan Fodoran, paroch, și soția sa Ana, drept implorare a ajutorului ceresc din privilegiul strămuă îi sale în parochia Galați (tr. Abrud) 2 cor., dna Emilia Dr. Russu, soție de adv. 5 cor., George Comșă, notariu în Poplaca, și Romul Rașă, preot în Boufării de jos, fiecare câte 2 cor.

Al 59 și 60 lea! Cassariatul „Reuniuni române de înmormântare din Sibiu“ a solvit ajutorul statutar după repósații membri Ioan Petrașcu, faur, și Ioan Apolzan, econom. — Acestea forméză casurile 59 și 60 de mórte din sinul reuniuni amintite.

Tragedie pe trapez. Zilele trecute publicul producțiunilor din orșul din Varșovia a fost martor la o tragedie înșorătoare. Doi artiști, Antonelli și dșóra Cora se produceau pe trapez la înălțime amețitoare, când în timpul unei scurte pauze Antonelli a strigat publicului următoarele: Dama acesta m'are mirésă; am iubit-o și o iubesc și acum. Dar' fiind-că m'a înșelat trebuie să móră! În clipa următoare dama a dat un țip și apoi a căzut jos, străpunșă cu un pumnal. Polițistii de pază au mers pe bină și au somat pe Antonelli să se scóbore de pe trapez. „Viú nu!“ — li-a răspuns el, și în clipa următoare implânșându-și în pept pumnalul a căzut și el jos.

În atenția comercianților. Un tiber român coms (cafia) de bacanie, bun cunos-cătoriu al limbii magiare și române, caută angagiament. Pretenții modeste. Eventuale oferte să se trimită sub adresa „Tiner coms“ în Seliște (comitatul Sibiu) post-restant.

Din Săcalul de pădure ni-se scrie, că în 18 Decembrie n. s'a făcut acolo sfințirea școlii române, ridicată la stăruințele preotului Ioan Duma și ale învățătorului Gregoriu Ceotea. La actul de sfințire, s'evârsit prin dl paroh Duma, a luat parte apró e întreg poporul din comună. Răspunsurile au fost frumoase cântate de corul școl-rilor, condus de dl învățătoriu Ceotea. Părintele Duma a rostit o frumoasă vorbire despre însemnătatea școlii și a bisericii.

Spirit în butoie de petrol. Rosenberg Adolf, comerciant în Budapesta, ca să nu pătiască orașului acciul prescriși și contrabanda spiritului în butoie de petrol. Ani de zile a practicat cocorul Rosenberg această înșelătorie, păgubind orașul cu 6466 cor. 40 fileri, până ce zilele trecute a fost prins în flagrant delict. Magistratul orășenesc l'a pedepsit apoi cu 32.322 coróne și a făcut tot odată demersuri pentru-va direcțiunea financiară să-i retragă licența.

Cărți și reviste.

„Banca Austro Ungară“, tractat de Ioan I. Lăpădatu, profesor de științele comerciale, secretariu II. al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“. În prefață autorul comunicând că lucrează la un tractat teoretic despre „Politica financiară de bancă“, pentru a cărei înțelegere e absolut necesar să se cunoască mai întâi operațiunile, menirea și importanța băncii de emisiune, cum și Bursa cu tér-gul ei financiar, spre a nu da viitoriului său studiu o extindere prea mare s'a hotărít să publice în broșuri independente tractatele despre bancă și despre burse. Broșura cu titlul de mai sus tractează despre Banca austro-ungară, scrisă pe baza monografiei profesorului M. Havas. A apărut în Sibiu (tipariul tipografiei arhidieceesane) și costă 1 corónă.

„Studii de contabilitate“, de Ioan I. Lăpădatu, secretariu II. al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“. Au apărut în editura „Revistei Economice“ ca prima broșură din „Biblioteca Băncilor Române“. (Tipariul tipografiei arhidieceesane). Costă 50 fileri.

„Capul lui Mihail Viteazul“, legendă în versuri, de Ciru Economu. A apărut în București în editura librăriei școlilor (C. Sietea), str. Lipsani nr. 96. Prețul 60 bani.

„Dar de Crăciun“, versuri de Iosif Stanca. A apărut în Arad (tipografia George Nichin). Prețul 10 fileri.

„Candela“, revista bisericească-literară redactată în Cernăuți (Bucovina) de profesorul Dr. Emilian Voitschi, și cons. consistorial Alexandru Manastyrzki, a apărut pe Decembrie (fasc. 12, anul de existență XXIII.) cu următorul sumariu: „Buddhismul și creștinismul, asemănările și deosebiri întré ambele religii“, studiu apogetico de Dr. Vasile Găina (urmare din fasc. anteriori); începutul unui tractat de Dr. E. Voitschi sub titlul „Istoria și literatura moralei creștine de la finea timpului apostolic până la Constantin cel Mare (70—323)“; predica rostită de Z. Voronca la sfințirea bisericii din Mihalcea; obligatul text rusec pentru preoțimea ruténă din archidiecea Bucovinei, apoi comunicări și explicări de casuri pastorale și știri de interes bisericesc.

„Candela“ apare în fascicoli lunari și costă 8 coróne pe an. Broșurile redacției și administrației sunt în rezidența arhidiecepsăscă.

„Momente din viața bisericească a Românilor ortodoxi din Transilvania, din anii 1780—1787“, de Mateiu Voilean asesor consistorial. Sibiu, tipariul tipografie arhidieceesane. Prețul 80 fileri + 10 fileri post port. Se poate procura de la librăria arhidieceesăscă.

Teatrul orășenesc.

Mercuri (28 Decembrie): „Die drei Wünsche“, operetă în 2 acte cu un preludiu, de L. Krenn și E. Lindau.

Joi (29 Dec.): „Rose Bernd“, dramă în 5 acte, de Gerhart Hauptmann.

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.

(Urmare)

Vulturul și perinițe sub picioare.

În toate bisericile mai de frunte din România (București: Biserica albă, Domnița-Balașa, Amza; Iași: Metropolie, sfântul Spiridon, biserica Barboiu, etc.) se află o mulțime de perinițe sub picioare. Au formă rotundă și sunt din pânură ori din postav, umplute cu fân sau alt soi de iarbă. Aceste perinițe le folosec creștinii și preoțimea spre a le pune sub picioare, ca să fie scutiți de răcălă din multe biserici pardosite cu pietri, ciment sau alte materii răcoróse. În unele biserici am observat că perinițele ce le folosește arhierul au de-asupra zugrăvit sau cusut un vultur, ca și covorul de la chirotonirea arhierilor, numai sunt mult mai mici. Vulturul are la cap une-ori raze de lumină, simbolisând învățătura, ce trebuie să iasă din gura episcopului, ear' vulturul preste tot însemnă înălțimea și curățenia atmosferii, ce trebuie să domiască în jurul unui arhieru și al faptelor lui, tinđend tot spre idealuri, și ferindu-se de tot ce ar putea întuneca strălucirea mitrei și a misiunii sale mai ales morale.

În biserica de la Iași am observat d. e., că un călugăr, carele în tot decursul liturgiei stă la marginea soleei, în fața ușilor împărătești, așază o periniță cu vultur înaintea tetrapodului, și anume pe timpul când se cântă prieresna. Terminându-se această, metropolitul se cobórá de pe tronul său, vine și sărută icóna praznicului, apoi se mirue din vasul ce i-l ofere un preot liturgisitor.

La finea slujbei călugărul așază perinița cu vulturul cam la mijlocul bisericii, și metropolitul — coborându-se din tron — se așază pe ea și de acolo binecuvântă poporul, apoi plecă din biserica, însoțit de clerul present.

La chirotonirea intru arhieru încă se folosește un covor mai mare, pe care e brodat un vultur, (avântul misiunii arhieresti) de-asupra unei cetăți, care simbolisază eparchia episcopului. De aceea se și numește întreg covorul vultur.

Obiceiuri rituale.

Tot la metropolia din Iași am observat o inovație rituală, unde și perinițele aceste jócă rol. Același călugăr așază asemenea perinițe înaintea ușilor împărătești, sus pe solee, și anume pe timpul când preotul rostește pomenirea episcopului provincial: „Întâiu pomeneste Dómne“ etc. Perinițele se așază în 2 rânduri paralele și una pentru pontificant în frunte. În cazul ce l'am văzut eu s'au așazat astfel:

ușa	
imp.	
○ ¹	1 preotul pontificant cu crucea în mână.
○ ³	○ ² 2—5 preoți liturgisitori
○ ⁵	○ ⁴ 6 archidiacon
○ ⁷	○ ⁶ 7 diacon.

Preoțimea liturgisitoare iese din altariu după „Intru mulți ani“ și se posteză pe perinițe. Pontificantul pomeneste pe Regele, ear' corul răspunde, cântând întreg imnul regal. Preoțimea numai după terminarea imnului se retrage în altariu. Perinițele se depărtéză imediat din partea călugărului.

Acest călugăr de la locul său pune toate în rând, câte trebuie să decursul serviciului divin (anatoliei, lumini, etc.), un lucru foarte recomandabil acesta.

Asistând în ziua a II-a de Rusalii la liturgia celebrată în catedrala din Cernăuți, am văzut, că ieșirea cu sfintele daruri se face astfel. Mai întâiu iese, ca în tot locul, diaconul cu discul, și — mergend spre mijlocul soleei — zice: „Pe dreptmăritorul și de Christos iubitorul poporul creștinesc“ etc. La mijlocul soleei — întors spre popor — termină pomenirea. Cântăreții intonează „Amin“. În timpul cântării merge diaconul la tronul arhieresc; arhierul, care stă în scaun, îmbrăcat în mantia cea mare, sărută sfintele daruri, apoi se întorče diaconul pe ușile împărătești în altariu.

Proistosul liturgisitor stă în ușa nordică până după Aminul I. Apoi plecă acesta spre mijloc, pomenind pe domnitorul. Se întorče cu fața spre altariu. După al II-lea Amin plecă al II-lea preot liturgisitor, și se alătură lângă I. Urméză în aceeași ordine al III-lea, etc. Ultimul rostește: „Pe voi, pe toți“ etc. Atunci toți se întorče cu fața spre popor. Apoi intră toți în altariu.

Mai târziu, când rostește diaconul ectenia: „Să stăm bine, să stăm cu frică“ etc. se cobórá din tron arhierul — îmbrăcat în mantie, camilafcă și cu cărja în mână — și se posteză înaintea ușei împărătești, pe solee. Lui îi urméză toți preoții, cari nu liturgisesc, și după rang și etate se posteză de-adrepta și de-astanga arhierului. Acolo urmăresc și ei cursul serviciului divin, rostind rugăciunile preoțesti prescrite și făcend închinăciunile cuvenite, dar' evlavios și toți deodată, nu unul plecându-se și vecinul său ridicându-se. La „Iuați mâncați“ etc. își iau poteciul de pe cap. După terminarea cântării axionului se re-ntore la locurile lor.

Acest act este introdus la Cernăuți de metropolitul Dr. Silvestru Morariu A., cu scopul de a atrage atențiunea preoțimei și a poporului asupra acestei părți, care forméză culmea liturgiei. Usul acesta se practică în mănăstiri.

¹) Inovația este justificată. La noi adese-ori am observat, că d. e. copielele din internatele de fete — neștiind liturgică — au eșit din biserica tocmai când se apropie sau se întâmplă actul transsubstanțiunii.

În Cernăuți metropolitul actual Dr. Vladimír de Repta nu se îmbracă în ornatele arhieresti pe amvonul din mijlocul naiei, ci în altariu, și de acolo iese în naie. Asemenea făcea și antecesorul său imediat Arcadie Ciupercovici; pe când metropolitul Dr. Silvestru Morariu A. și Eugeniu Hacman se îmbrăcau, ca și arhierii noștri, totdeuna în mijlocul bisericii, ori pe amvon.

Diaconii pórta stihar colorat și orariu. În biserica română și grecésă orariul se încinge pe sub-suórá dréptă și peste umérul stâng. În biserica rusésă însă orariul se fixéză numai pe umérul stâng cu un nasture; așa, că o parte atérná înaintea ear' alta iudđerépt. La „Capetele vóstre Domnului se le plecați“, firește, îl încinge în formă de cruce.

În catedrala Cefalău aflăm orariul la toți diaconii: Sfinții Petrus, Vicentius, Laurentius, Stefanus, fixat numai pe umérul stâng. În drépta au doi cruce, doi cădelnițe, în stanga doi carte, doi chivot (mosaic din vécul XII). Asemenea e orariul și la unii diaconi în biserica metropoliei de la Iași. (Vezi fig. nr. 42, pag. 160).

Diaconul se închină, făcendu-și cruce, nu numai la începutul și finea unui grup de ectenii, ci la începerea fie-cărei ectenii, separat.

La „Tatăl nostru“, diaconul, și după el tot poporul, înge-nunchiază și așa rostesc rugăciunea Domnului. Tabloul e admirabil. Une-ori diaconul stă în genunchi numai la începutul rugăciunii.

La eșirea cu darurile diaconul ține discul, nu la frunte, ci de-asupra capului; asemenea și la finea liturgiei, când așază aerile la proscemie.

Atât preotul, cât și diaconul, nu zic nimic — la eșirea cu darurile — până nu au ajuns la mijloc, în dreptul ușilor împărătești. Acolo se opresc și rostesc reciproc pomenirile prescrite; ear' după binecuvântare preotul — la intrare — sărută icónenele de pe aripile ușei împărătești — pe Maria și pe Gavriil, adecă Buna-vestire.

La cădit diaconul — după căderea icónelor împărătești și a tetrapodului — reîntră în altar și — dacă nu e alt preot de rang mai înalt în biserica — începe căditul de la preotul liturgisitor, pontificant.

Rugăciunea amvonului o cetește preotul nu mergend — ca la noi — ci numai după ce a ajuns la mijlocul bisericii. Așa obiceinesc și Sêrbii din Ungaria.

Baptisteriul.

Baptisteriul este vasul ce se folosește la botezul¹) copiilor pentru cufundarea de trei-ori în apă a celui nou născut.

Astazi e de regulă mobil, așazat în tinda femeilor, une-ori e și fixat la un anumit loc.

În vechime însă baptisteriu era un edificiu anume întocmit pentru botezarea păgânilor, cari se anunțau în număr considerabil. Aci noii creștini trebuiau să între în un basen larg, numit *fons baptismale*, *piscina*, sau *κολυμβήθρα*.

Acest edificiu se întocmia fie înaintea fie în apropierea bisericilor, altădată și în ore-care depărtare; în mijloc era piscina, în care se coborau cei-ce primiau botezul. Imputându-se numărul botezului în masse, nu mai era lipsă de asemenea edificii speciale, ci era de-ajuns o fantână în pronaos, ear' mai târziu și numai vasul portativ, care s'a susținut până azi, numit *cristelnită*.

Paraclisele separate pentru botez, cari se numiau *baptisterii*, erau zidite, după modelul templelor păgâne, rotund sau în opt muchi și de-asupra cu cupolă.

Pe boltitură și părății erau picturi potrivite; de regulă Ioan Botezătorului, Botezul Domnului, Ioan predică pocăință etc.

Din acestea s'a dezvoltat apoi stilul arhitectonic bizantin al bisericilor orientale, cu cupola.

A nume s'a adaus înainte: altariul, în drépta și stanga: horele, ear' îndđerépt pronaosul, fie-care în loc de coperiș cu câte o cupolă (cei patru evangeliști) în jurul cupolei mai mari din mijloc (Iisus).

În Abessynia are o sectă religioasă coptică mulțime de biserici în vârful dealuri, *rotunde*, cu coperiș de paie în formă conică. Au patru uși în cele patru regiuni ale lumii. Părății, cam réu clădiți, sunt pe din lăuntru cu picturi nesuferibile. Sculptura nu-i permisă. În jur e un coridor pentru utrenie și pentru adăpostul călătorilor. Mijlocul e împărțit în două: *sanctuariu*, în care se păstréză sf. *tabot* = sicriul legii, și locul pentru credincioși

Cutii pentru bani.

În cele mai multe biserici din România nu există nici un disc (tas). Bisericile se susțin din fonduri a nume, de cătră ctitori, ori din budgetul statului, comunelor etc. S'au introdus însă cutii pentru adunare de milă, de bani pentru trebuințele bisericii, etc. Așa este în pridvorul bisericii din *Bușteni* e o cutie cu inscripția: „Dați pentru sêraci“. Asemenea în biserica cea mică din *Sinaia* „a Adormirii“ e cutia în nartix. Chiar și în muntele *Atos* sunt biserici cu cutie, de-asupra căreia stă scris: „Pentru sêraci“.

Considerând, că superioritățile noastre bisericești vor admite în mai multe părți introducerea luminei-electrice, va fi de lipsă a se aplica mai ales în asemenea biserici la marginea pronaosului, sau la alte locuri potrivite, două cutii: Una „pentru sêraci“ alta „pentru luminat“.

¹) În România după botez copilul se și împărțășește cu o bucățică de prescură sfințită; cât iei cu acul se pune în o linguriță cu vin.

La patruzeci de zile aduce mama copilul la biserica, și în tindă i-se cetește rugăciunea pentru ieșirea din casă. Apoi intră cu copilul în biserica. Preotul îl ia și îl închină în mijlocul bisericii, zicend: „Îmbisericește-te robul (rôba) lui Dzeu N...“; apoi îl închină în drépta și în stanga, la tetrapod, la icónenele împărătești. Fiind băiat îl duce preotul și în altariu, intrând pe ușa sudică și ieșind pe cea de la nord îl așeză înaintea icónenei Maicei Domnului din templu de unde îl ia mama, făcend mai înainte trei mătânii. Fiind fată, nu se duce prin altariu, ci după închinare l' așază înaintea Mariei.

- Tainele cerului, de C. Flamarion (trad. Haralambie G. Lecca) . . . 1.50
- Cuib de șoimi, poem dramatic în versuri, de I. C. Bistrițeanu . . . 1.50
- Ziariul unui Pierde-Vară, de George Coșbuc . . . 2.—
- Portretele lui Eminescu, notițe biografice, de Ioan Scurtu . . . —.80
- Foiletone, de Ilarie Chendi . . . 2.50
- trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.
- Dureri înăbușite, de M. Sadoveanu . . . 2.—
- Poezii, de Haralamb G. Lecca . . . 1.50
- De dragul celor mici, nuvele și schițe, de Vasile Pop . . . 1.50
- Armîna (românca), roman social din epoca renașterii poporului român de la Pind, de P. Vulcan . . . 2.—
- Povestiri, de Mihail Sadoveanu . . . 1.50
- Istoria literaturii religioase a Românilor până la 1868 de N. Iorga . . . 3.50
- Cultura română și politicianismul, de Rădulescu-Motru . . . 1.50
- Cuvinte adevărate, de N. Iorga . . . 2.50
- Drumuri și orașe din România, de N. Iorga . . . 2.50
- Geniu Pustiu, roman original inedit, de Mihail Eminescu . . . 2.—
- Urmașii Romei, romane și schițe, de George Cair . . . 3.—
- Eu rîd, tu rîzi, el rîde, de G. Ranetti . . . 2.—
- Povești populare, de Alex. Florini . . . 2.50
- Călătoriile lui Enache Cocoloș, de Th. D. Speranță . . . 2.—
- plus 20 fil. porto postal.
- Sate și mănăstiri din România, de N. Iorga . . . 2.50
- Din viața romană, de Ion Kalinderu . . . 4.—
- plus 30 fileri porto postal.
- Idroterapia medicală, de Dr. G. Baiulescu . . . 10.—
- porto 72 fil.
- Istoria românească veche, de Ioan Bian și Nerva Hodos, tomul I. 1508—1716 . . . 26.—
- porto 92 fileri.

Librăria arhidieceșană.

Avis domnilor învățători!

De la Librăria arhidieceșană se pot procura **Tabelele de intuițiune Hölzel**, adecă cele patru anotimpuri și casa țărănească, serie completă **33 cor.**, singuratec **6.60 cor.** plus porto 92 fileri.

Prin Librăria arhidieceșană se pot procura diferite

ornate bisericesti

Mustre și specificarea prețului gratis și franco.

Calendar de părete

româneșc, cu foi de rupt, cu datul nou și vechiu. Prețul 1 cor., porto 30 fileri. Librăria arhidieceșană din Sibiu.

Au apărut în Tipografia arhidieceșană:

Noul abecedar de Dr. Petru Șpan
Prețul e 40 fileri.

Călăuza noului abecedar
De acelaș. — Prețul 20 fileri.

Se pot procura de la **Librăria arhidieceșană.**

Zacharia Boiu Frunze de laur

Poesii eroice din
anii 1877—1878

Publicate de . . .
Ioan Baptist Boiu.

Prețul 50 fileri plus porto postal.

Librăria arhidieceșană.

Biblioteca

„Reununii române de agricultură din com. Sibiu.”

	Cor.
1. Ținerea vitelor, de Eugen Brote	—24
2. Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3. Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	—21
4. Legea veterinară, de învățătorul Muntean	—80
5. Insoșirile de credit (Raiffeisen), de Aurel Brote	1.60
6. Cartea stuparilor săteni, de R. Simu	—70
7. Statutele tovărășiilor agricole	—
8. Statutele insoșirilor de credit (Raiffeisen)	—
9. Povește pentru stîrpirea gândacilor de Maiu	—10
10. Darea pe vinuri și favorurile (inlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vie	—
11. Povește pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
12. Scurtă povățuire la stîrpirea șorecilor de câmp	—10

Se pot procura de la
Librăria arhidieceșană Sibiu.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e mijloc secret

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, fîituri de ureche, bitaie de inimă, sgîrciuri de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poștei de mîncare, răceală la mîni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte părțile lumii cari prefuesc cu multă mire învențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste ates.ate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimită banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deóre-ce „Ciasul-Volta atît în Germania cât și în Austro Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție fôrte slabă.

Espedite din centru și locul de vîndare pentru țeră și strănătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul straua Kálmán.

A eșit de sub tipariu în Tipografia arhidieceșană:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvîntarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vînzare la **Tipografia și Librăria arhidieceșană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pînză neagră **9.50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

A eșit de sub tipariu în Tipografia arhidieceșană:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rînduêla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmósele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1.60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3.20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei arhidieceșane.

Sbór'al noptii negru flutur . . .

de M. Eminescu. — Romantă pentru voce și pian de A. Bena. Prețul cor. 1.50, porto 10 fil. Se capetă la Librăria archid.

* T. Popovici *

12 CÂNTECE DE ȘCOLĂ

pentru 2 și 3 voci

CUPRINSUL:

Caetul I, pentru 2 și 3 voci egale: 1. Rugăciune. 2. Cîntec de primăvară. 3. Codrule frate de cruce. 4. Carul cu boi. 5. Ziua a apus. 6. Fetele casnice. 7. Țiganca. 8. Sunt fecior sdravên. 9. Eu m'êduc codrul rîmâne. 10. Imn ocașional. 11. Patru păștori. 12. Cîntec la sf. Nicolae. Caetul II: Cîntece pe 2 voci: 1. Rugăciune. 2. In cireșar. 3. Cîntec de primăvară. 4. Imnul unirii. 5. Marș vîntoresc. 6. Astăzi sicriul. — Cîntece pe trei voci: 7. Strugurele bătut de pîtră. 8. Cucule pînă galbenă. 9. Vivat țera mea. 10. Imnul poporal. 11. Hora ostașilor. 12. Colindă.

PREȚUL fie-cărui caet 50 fil., plus 10 fileri porto

Editura Librăriei arhidieceșane din Sibiu-Nagyszeben

Cărți bisericesti.

- ACAFISTUL prea sf. Născetóre de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu litere latine, ed. 1898, legat simplu cor. 1.70, legătură mai frumósă cor. 2.10, în piele roșie cor. 3.20, ediție de lux cor. 4 și cor. 5.20, peluche . . . 7.70
- AGHIAZMATAR, broș. . . 4.—
- APOSTOLUL, lit. latine, ediție proprie .900, broș. cor. 7, leg. în piele neagră cor. 9.50, leg. în piele roșie cor. 11.50, ediție de lux broș. . . 8.— (se legă conform dorinței comandatorului).
- BIBLIA ILUSTRATĂ, litere cirile, Testamentul vechiu și nou, nelegată cor. 10, legată . . . 20.—
- CAZANIA, cu litere latine, broș. 6, leg. . . 10.—
- CHIRIACODROMION, neleg. cor. 12, legat . . . 16.—
- EVANGELIE, cu litere cirile, neleg. cor. 12, leg. cor. 20, fin legată cor. 33, în catifea roșie 112.—
- EVANGELIE, cu litere latine, legată cor. 20, fin legată . . . 33.—

- EVHOLOGIU, cu lit. lat. (Molitelnic), broș. cor. 8.80, legat 12.40
- HIROTONIER pentru sf. de preoți, litere cirile, leg. . . 4.—
- LITURGIA sfântului Ioan Gură de Aur . . . 1.—
- LITURGIILE sf. păr. Ioan Crisostom. Vasile cel mare și Grigorie Teologul, broș. cor. 6, legat în pînză neagră cor. 8, fin broș. cor. 8, legat în piele 9.—
- MINEILE pe 12 luni, în 12 volume latine, broș. cor. 130, leg. în piele roșie cor. 172. Se vind și în tomuri singuratec 1 volum broș. cor. 11, legat 14.50
- MOLITVELNICUL BOGAT, ciril, neleg. cor. 3.60, leg. cor. 5, fin legat . . . 6.—
- OCTOICH MARE, ciril, neleg. cor. 20, legat . . . 26.—
- OCTOICH MARE, latin, nelegat cor. 22, legat . . . 27.—
- OCTOICH MIC, litere latine, ed. proprie, simplu legat cor. 1.60, în piele roșie cu copcii cor. 3.20, în piele neagră cor. 4, în piele chagrin cor. 5.20, legături mai fine la comandă.
- OROLOGIUL CEL MARE, ciaslov bogat, cu lit. lat. broș 24, leg. 34.—

- CIASLOV (orologion), lit. latine, broș. cor. 2, leg în pînză 2.40, legat în piele roșie cu copcii 4.—
- PARACLISUL, Acaftistul și viața sf. mare mucenic Dimitrie . . . 1.50
- PENTICOSTARIU, ciril, nelegat cor. 12, legat . . . 16.—
- PENTICOSTARIU, latin, broș. cor. 8.80, legat . . . 12.40
- PSALTIREA, cu litere latine, broș. cor. 5.50, legată . . . 9.—
- PSALTIREA, cu lit. latine, format mic, broș. 1.20, legată . . . 3.20
- RîNDUIALA CHIROTONIREI NOULUI EPISCOP, de A. bar. de Șaguna, cu litere cirile, legată . . . 10.—
- RîNDUIALA LA SFÎNȚIREA BISERICILOR, cir., neleg. cor. 3, leg. . . 4.—
- TÂLCUL EVANGELIILOR, cir. broșurat . . . 2.—
- TRIODUL CU STRAJNICUL, ciril, neleg. cor. 24, legat . . . 34.—
- TRIODUL, latin, broș. cor. 22, leg. . . 27.—

Se pot procura de la

Librăria arhidieceșană.